

Kuntayhtymän tilinpäätös 2022

Aluehallitus 13.03.2023 § 66
242/02.02.02/2023

Valmistelija Nystrand Lena

Lisätietoja: puhelinnumero: 044 323 1740, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Vuoden 2022 tilinpäätös on 547 010,68 euroa alijäämäinen, mikä vastaa taseeseen aiempina vuosina kertynyttä ylijäämää.

Kuntalaskutus on yhteensä 685,4 miljoonaa euroa. Jäsenkuntien osuus siitä on 670,4 miljoonaa euroa, mikä on 4 % budjetoitua enemmän. Summaan sisältyvät kunnille tehty hyvitys 16,3 miljoonan euron koronakorvauksista sekä hyvitys eli vuosialennus, joka voidaan tehdä hyödyntämällä aiempina vuosina kertynyttä ylijäämää. Myynti ulkokunnille ja muille on yhteensä 14,9 miljoonaa euroa eli 5,4 miljoonaa euroa budjetoitua enemmän.

Yhteiset maksuosuudet, jotka veloitetaan asukasmäärän mukaan, on veloitettu normaalisti kuukausittain kuten myös erikoissairaanhoidon ja ostopalvelut. Sen sijaan sosiaali- ja terveydenhuollon oma toiminta on laskutettu ennakkona, 1/24 kaksi kertaa kuukaudessa joulukuun alkuun asti. Viimeinen ennakkoerä on jätetty laskuttamatta, sillä se toimii osana maksuosuuksien lopullisessa tasauksessa. Lopullinen clearing on tehty jäsenkunnille toiminnan kaikilta osilta, ei siis vain ennakon osalta.

Erityisistä velvoitteista, jotka on nimetty yhteisiksi maksuosuuksiksi, on veloitettu erilaisia maksuja suhteessa asukasmäärään. Näitä maksuja ovat jäsenmaksu (55,68 €/asukas), jonka suurin kustannus koskee potilasvakuutusmaksua ja lääkinnällisiin apuvälineisiin liittyviä kus-tannuksia, kalliin hoidon tasausmaksu (31,06 €/asukas), ensihoitopalvelun maksu (63,00 €/asukas) sekä erikoissairaanhoidon päivystysvalmiuden ylläpitämisestä perittävä maksu (49,89 €/asukas). Näiden maksujen veloitusta tarkistettiin ennen tilinpäätöstä niin, että lopulliset maksut vastaavat lopullisia kustannuksia. Vuonna 2022 maksut olivat yhteensä 33,8 miljoonaa euroa. Clearingin jälkeen hyvitetiin 2 943 686,06 euroa, sillä sekä kallis hoi-to että jäsenmaksut olivat budjetoitua pienemmät, kun taas ensihoitopalvelu oli suunnitel-tua kalliimpaa.

Jäsenkunnilta saadut tulot olivat yhteensä 25,8 miljoonaa euroa budjetoitua suuremmat. Suurimmat ylitykset sekä toimintatuloissa että kustannuksissa liittyvät ostettuihin asiakaspalveluihin ja niiden myyntiin kunnille. Ostettujen asiakaspalveluiden kustannukset olivat 161,6 miljoonaa euroa ja ylittivät talousarvion 21 miljoonalla eurolla eli 15 %.

Asiakasmaksut eivät yltäneet budjetoidulle tasolle, vaan alittivat talousarvion 3,7 miljoonalla eurolla. Yleisiä maksukorotuksia ei tehty, oikeus maksullisiin hoitajakäynteihin poistettiin ja erilaisia yhdenmukaistamisia tehtiin, mikä johti siihen, ettei tavoitetta pystytty saavutta-maan.

Avustuksia ja tukia saatiin yhteensä 1,3 miljoonaa euroa budjetoitua enemmän, lähinnä val-tion rahoittamien hankkeiden, työterveyshuollon ja ambulanssikuljetusten Kela-korvauksen nostamisen sekä muiden avustusten ja tukien ansiosta.

Vuosien 2021 ja 2022 lukuja ei voida vertailla, sillä yhdistäminen on tuonut mukanaan muitakin kuin aiemmin kirjattuja kustannuksia. Suurimmat muutokset liittyvät siihen, että kaikkia toimitiloja rasittavat vuokrat ja että ateria- ja puhtaanapitopalvelut ostetaan kunnilta tai yhtiöiltä, joissa kunnat ja hyvinvointialue ovat osakkaana. Nämä kulut ovat yhteensä 72 miljoonaa euroa. Jotkut osat olivat aiemmin omaa toimintaa, kun ne nyt ovat ostopalveluita tai päinvastoin. Nämä asiat yhdessä levottoman pandemia-ajan, sotatilan ja rauhottoman työ-markkinatilanteen kanssa ovat johtaneet korkeisiin korkotasoihin sekä inflaation ja hintojen kovaan nousuun, minkä vuoksi vuonna 2022 toteutuneet kulut ovat

kaukana siitä talousarvion tasosta, joka vuodelle 2022 asetettiin. Se perustui vuoden 2021 budjetointiin, mikä puolestaan laadittiin jo vuonna 2020. Tänä aikana on tapahtunut valtavia muutoksia hinnoissa ja palvelujen tarpeessa.

Henkilöstökulujen toteuma oli 99,8 % eli yhteensä 352,7 miljoonaa euroa, mikä oli 0,7 miljoonaa euroa budjetoitua vähemmän. Materiaalibudjetti alittui 0,1 miljoonalla eurolla eli 0,2 %.

Ostopalvelut ylittivät talousarvion 32,8 miljoonalla eurolla eli 12,6 %, josta ostetut asiakaspalvelut ylittivät 21 miljoonalla eurolla. Suurin ylitys koskee kuntoutuspalveluja (9,3 miljoonaa euroa) ja niissä lähinnä vammaispalveluja. Seuraavaksi suurin ylitys koskee sosiaali- ja terveystieteiden, jonka kustannukset ylittivät 5,6 miljoonalla eurolla, lähinnä lapsi- ja perhepalveluissa mukaan lukien lastensuojelun palvelut. Koti- ja asumispalvelut ylittivät asiakaspalvelumäärärahasensa 2,9 miljoonalla eurolla ja psykososiaaliset palvelut 2,4 miljoonalla eurolla. Asumispalvelut ovat molempien toimialojen määrärahojen ylitysten syytä. Budjetoidut ostopalvelut ylittivät asiakaspalvelujen lisäksi seuraavissa toiminnoissa: henkilöstöresurssit eli vuokrahenkilöstö 7,7 miljoonalla eurolla, työterveyshuolto 1,1 miljoonalla eurolla, asiakasateriat 0,8 miljoonalla eurolla, puhtaanapitopalvelut 0,6 miljoonalla eurolla ja henkilöstön virkistystoiminta 0,7 miljoonalla eurolla.

Toimitilojen vuokratulot ylittivät talousarvion 3,7 miljoonalla eurolla, sillä kaikkia vuokratietoja ei ollut talousarviota laadittaessa saatavilla, vaan sopimuksia tehtiin vuoden mittaan ja tietyn variaation ennakkotietojen mukaan.

Investointiluonteisia nettomenoja oli yhteensä 44 miljoonaa euroa, ja 77,3 % budjetoidusta investointinetosta toteutui. It-järjestelmiin, jotka eivät sisälly normaaleihin 2M-IT:ltä ostettaviin palveluihin, oli budjetoitu 12,6 miljoonaa euroa, mutta toteuma oli ainoastaan 1,9 miljoonaa euroa. Omista it-järjestelmähankinnoista oli asiakas- ja potilastietojärjestelmä suurin. Siihen oli varattu 10 miljoonaa euroa, mutta hankinta-aikataulun vuoksi siitä ehti toteutua vain 0,8 miljoonaa euroa vuonna 2022. Järjestelmän kokonaistalousarvio on 30 miljoonaa euroa, ja sen arvioidaan olevan valmis käyttöön otettavaksi vuonna 2024.

Kiinteistötalousarvio alitettiin 3,8 miljoonalla eurolla. Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden talousarvio alitettiin 1,7 miljoonalla eurolla, sillä M-, T- ja B-osien saneerausten toteutumista lykättiin. Koneita ja laitteita varten oli budjetoitu 6,0 miljoonaa euroa, sen toteuma oli 6,8 miljoonaa euroa, sillä H-talon irtaimisto sisältyi H-talon rakennustalousarvioon.

Isoin rakennusinvestointi on H-talo, jonka kokonaistalousarvio on 145,6 miljoonaa euroa. Siitä 137,7 miljoonaa euroa oli toteutunut vuoden loppuun mennessä. Summan sisältyvät rakennus, infrastruktuuri, it-järjestelmät, varustus ja hankittu taide. Säästö, joka vastaa NO-osan kustannusten ylitystä, on huomioitu H-talon lasketussa lopputilityksessä. F-osan eli leikkaussalien monivuotiseen korjaushankkeeseen oli varattu yhteensä 22,8 miljoonaa euroa, josta toteutui yhteensä 19,9 miljoonaa euroa. X-talon viimeinen osa valmistui vuonna 2022, kun XB-osa oli purettu ja korvattu uudella aulalla. X-talon saneeraus- ja korjauskulut ovat yhteensä 6,8 miljoonaa euroa, siihen oli varattu 7 miljoonaa euroa. G-talo peruskorjattiin vuosina 2020–2022 ja sen talousarvio oli 3,7 miljoonaa euroa, mutta kustannukset nousivat 4,1 miljoonaan euroon.

Tilinpäätöksen toimintakertomusosion käy ilmi, kuinka toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet. Suoritetavoitteita ei ole kaikilta osin suunniteltu samoin periaattein. Kaikilla ei ole ollut tapana ajatella suoritteita osana toimintavolyymiä, jota suunnitellaan ja jota varten talousarvio laaditaan. Perusterveydenhuollon päivystyskäynnit ovat pandemiavuosina sisäl-täneet myös koronatestauskäynnit, miksi määrät poikkeavat normaaleista päivystyskäynti-määristä.

Seurannan mukaan toimintavolyymi vammaispalveluiden omassa toiminnassa on ollut huomattavasti suunniteltua vilkkaampaa, kun taas vanhusten asumispalveluissa ylletään

suunnilleen tavoitellulle tasolle, vaikka yksiköiden välillä onkin suurta vaihtelua. Kotihoito- palveluissa ei sen sijaan saavutettu suunniteltua tasoa, vaan ainoastaan keskimäärin 75 %:n taso. Myös tässä vaihtelu on suurta, ja suoritteiden arvioinnissa ja kirjaamisessa on haasteita. Lisäksi käyntien kirjaamisesta siirryttiin kotihoitotuntien kirjaamiseen. Psykososiaalisella toimialalla saavutettiin aikuisten avohoitoa, palveluasumistoimintaa sekä lasten ja nuorten vuodeosastohoitoa koskevat tavoitteet. Tavoitteita ei saavutettu lasten ja nuorten avohoidossa ja aikuisten vuodeosastohoidossa. Perusterveydenhuollon avohoito ei saavuttanut kuin 70 % asettamistaan tavoitteista, kun taas lapsi- ja perhepalveluiden avohoito ylitti tavoitteensa yli 3 %. Erikoissairaanhoidon avohoito ei saavuttanut tavoitteitaan, lähinnä siksi, että uuden endoskopiayksikön toimintaa ei voitu aloittaa ennen vuodenvaihdetta ja silmäyksiköstä puuttui lääkäreitä. Suun terveydenhuollossa saavutettiin vajaa 80 % tavoitteesta. Sekä aikuisten että lasten sosiaalityössä ja lastensuojelutyössä toiminta mullistui täysin, sillä yksiköiden toiminta kattaa nyt koko hyvinvointialueen, miksi tavoitteet ja toteuma eivät ole vertailukelpoisia. Akuuttisairaalan tavoitteita vääristävät käyntimäärään sisältyvät lukuisat covid-testaukset. Toimenpideyksiköiden tavoitteita ei saavutettu muilta osin. Yleislääketieteen osastojen tavoitteet toteutuivat 98-prosenttisesti, kun taas erikoissairaanhoidon osastojen tavoitteet ylittivät 6 %.

Oman toiminnan sitovat määrärahat, toisin sanoen toiminnat nettokulut, ylittävät valtuuston vahvistaman tason 30 117 235,23 eurolla, kun taas rahoitusta, investointeja ja lainakan- nan muutosta koskevat sitovat määrärahat ovat valtuuston vahvistamalla tasolla. Ylitys joh- tuu suurimmaksi osaksi asiakas- ja potilaspalvelujen ostoista. Jokaisella toimialalla sitovana tasona toimivat nettotoimintakustannukset, ja ne esitellään toimintakertomuksessa, kuten myös tilivelvollisten perustelut ja selitykset ylityksiin.

BDO Oy toivoo, että hyvinvointialue antaa tilintarkastuksen yhteydessä vahvistusilmoitus- kirjeen osana tilintarkastusprosessia.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että aluehallitus hyväksyy osaltaan kuntayhtymän tilinpäätöksen nyt esitetystä muodosta ja luovuttaa tilinpäätöksen kuntayhtymän tilintarkastajille sekä valtuuttaa hyvinvointialueen hallituksen puheenjohtajan ja johtajan allekirjoittamaan vahvistuskirjeen tilintarkastajalle.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Hallitus päätti jäsen Rainer Bystedin tekemästä ja Sari Sompin kannattamasta ehdotuksesta, että hallitus asettaa 31.3.2023 pitämänsä seminaarin yhteydessä poliittisen työryhmän tarkastelemaan lähemmin, paljonko vuoden 2022 talousarvion ylitykset vaikuttavat vuoden 2023 talousarvioon, millainen säästötarve tulevan kolmen vuoden aikana on ja millaisella prosessilla hallitus seuraa taloutta jatkuvasti toimintavuoden aikana.

Pöytäkirjaan merkittiin, että toimialajohtajat osallistuivat asian käsittelyyn Teamsin kautta klo 12.30 - 13.45.